

Tori Valla Teataja

TORI VALLA LEHT JUUNI 2019 (NR 22)

Tule tulemine tõi kaasa laulud ja tantsud

KATARIINA VAABEL

KOMMUNIKATSIOONINÕUNIK

Paikuse osavald andis laulu- ja tantsupeo tule Tori vallale pidulikult üle 10. juunil Sindi raekoja ees. Tantsuga esinesid Murueided ning laulis Mirtel Metsmaa. Rongkäigus läbi Sindi linna kandis tuld vallavanem Lauri Luur ja lehvis esmakordselt valla uus lipp.

Sindi gümnaasiumi ette kogunenud pealtvaatajatele esinesid naisrahvatantsurühma Kuu ja neidude tantsurühma Hope tantsijad ning Sindi muusikakooli õpilased. Vallavanem asetas laulu- ja tantsupeo tõrvikust süüdatud küünla Julius Seljamaa mälestusmärgi ette. Kokku said kaks valla vanimat laulukollektiivi: Sindi laulukoori esindaja andis tõrviku üle Tori segakoori esindajatele ning koos sõideti uhkel kahehobusekalesil Torisse.

Tori hobusekasvanduse õuealal toimus kihelkonna laulu- ja tantsupidu sarnaselt 1926. aasta 4. juulile, mil esimene kihelkonna laulupäev algas rongkäikuga vallamaja juurest hobusekasvandusse. Rõõm oli näha, et publiku hulgas oli inimesi üle valla.

Üles astus pea 350 esinejat: Tori segakoor, Tori rahvamaja pererühm, Tori rahvamaja segarühm, Selja lauluseltsing, Are pererühm Kokku Hakanud, Are naisrühm Anna ja Minna, Sindi laulukoor, Sindi Slaavi kultuurirühingu koor Slavjanotška, Sindi naisansambel Šal-lal-laa, Paikuse naisrühm Pastlapaar, Sindi Tansindi pererühm, Sindi naisrühm Kuu, Paikuse põhikooli 6. klassi segarühm, Paikuse põhikooli pererühm, Noorteühing Eesti 4H lastekoor ja Pärnu noorte puhkpilliorkester.

Kihelkonna peole löid vaheteksid Aita Puust ja Lea Puust, luuletused kirjutas Daivi Jõerand. Öhtujuhtideks olid Mari ja Jüri, keda kehastasid Marge Ansi ja Margus Usin. Luuletustele andis hääle Jane Lumijõe ja vaheteksidele Argo Juske. Tori kirikuaia toimunud öhtusel tantsupeol „Tantsime öösse“ tegi muusikat ansambel Vanad Sõbrad, džässilaulupeol Tori kirikus oli peaesinejaks Liisi Koikson. Kontserdi „Ajaväli“ viimase looga pandi unele tänavuse laulu- ja tantsupeo „Minu arm“ tuli, tantsupidu kirikuaia aga jätkus.

11. juunil asetati Tori kalmistul kahekümnele väärikale kultuuri- ja haridusel edendajale mälestusküünlad. Pärnjõe kooli ees andis Tori vald tule üle Põhja-Pärnumaa vallale. ○

Tule teekond läbis laulu- ja tantsupeo südamekujulise installatsiooni, mis on Pärnumaal ainus.

Tuli liikus hobuvankril koos Sindi laulukoori ja Tori segakoori esindajatega Sindist Torisse.

Pika teekonna läbinud tuli põles Tori kihelkonna laulu- ja tantsupeol. Fotod: Ülo Soomets

Are mõisapargis peeti taas valla ühist tantsupidu

VILJA ALAMAA

ARE HUVIKESKUSE KULTUURIJUHT

Aasta kauneimal ajal jaanikuu alguses saavad traditsiooniliselt kokku rahvatantsurühmad, et pidada üks imetore pidu armsas Are mõisapargis.

Seekordne tantsupidu „Aja värvid“ oli tantsijate arvult üks suuremaid, kaasa löi üle kolmesaja tantsija ja harrastusnäitleja. Kohal olid valla täiskasvanute tantsurühmad, Are kooli ja lasteaiarühmad ning külalisesinejad Põhja-Pärnumaalt ja Pärnu linnast, seekord löid kampa ka näiteringid Häädemeestelt ja Seljametsalt. Tantsupeo lavastajad Tiina Saar (tantsud) ja Aire Koop (sõnaline osa) põimisid tantsuetendusel oskuslikult kokku eestlaste kultuuri ja ajaloo, mis oli pealtvaatajatele nauditav ja huvitav jälgida. Kaasati Are piirkonna elanike poolt toodud eluvusttekitavaid rekvisiite nagu külgkorviga mootorratas, vanaaegne jalgratas ja titevanker. Tantsuplatsile

Are kooli Suigu lasteaiarühmad tantsulapsed.

jõudis ka Reieli rantšo hobune, kelle avarasse vankrisse näitlejad kenasti ära mahtusid.

Tantsupeo korraldajad ja läbiviijad, kõik rühmajuhid ja kaasaitajad said etenduse lõpus suure tänu ja aplausi osaliseks. Täna veelkord

südamest kõiki osalejaid, kes aitasid etenduse õnnestumisele nõu ja jõuga kaasa. Olen pärast pidu saanud palju tunnustavaid tänusõnu ja rahulolevaid hinnanguid pealtvaatajalt ning soovin seda teie kõigiga jagada. Trotsides peo lõpus sadama hakanud

Tantsu keerutab Sindi rahvatantsurühm Omasoodu. Fotod: Ott Rõngas

vihma, andis väga mõnusa kontserdi folgitrio. Kes vihma pelgasid, kiirustasid koduteele, aga mitmed vaprad tantsupaarid löid rahvalike laulude saatel tantsu veel õige pikalt. Oli ka pealtvaatajaid, kes ei raatsinudki kuidagi ära minna, sest kuula

muusiku Ülle Kooli lõõtsamäng ja laul ning viiuldaja Esta Ruusmanni esitus olid niivõrd võimsad vaadata-kuulata.

Olge te kõik terved tegemast ja õnnelikud andmast! Järgmiste vahvate piduden! ○

Teoks sai Jänesselja lasteaia IV laulu- ja tantsupidu

NELLI VADAM
JÄNESSELJA LASTEAIA
MUUSIKAÕPETAJA

Jänesselja lasteaia toimus 24. mail lasteaia IV laulupidu tunnuslausega „Eesti keel ja eesti meel saatjaks minu eluteel”, millest võtsid osa kõigi üheksa rühma lapsed ja lasteaia 32 töötajat.

Selliste suurte pidude idee pakkus välja meie maja kauaaegne vanemõpetaja Jana Torn, kui 2009. aastal valmis lasteaia juurdeehitus koos spordiväljakuga. Et Jänesselja lasteaia eripäraks on rahvuslik suund, hakkas külvatud seeme idanema – esimene laulu- ja tantsupidu sai teoks 2010. aasta maikuus. Järgnesid „Lapse lood ja laulud” (2013) ja „Koduõuest mereni” (2016).

Tänavuse laulu- ja tantsupeo teema tulenes juubelilaulupeost ja emakeeleaastast. Peo kava ülesehitusel seadsin eesmärgiks vana kultuuripärandi ja

uuemate autorite loomingu tasakaalu, lastepärasuse, mitmekesisuse ja liikumisvõimaluste rohkuse.

Pidu algas traditsiooniliselt rongkäiguga, mis läbis lasteaeda ümbritsevaid tänavaid. Kaasa elama olid tulnud lapsevanemad, teised pereliikmed ning aleviku rahvas.

Peo avakõnes luges lasteaia direktor Aina Alunurm ette Kristjan Jaak Petersoni tuntud värsiread: „Kas siis selle maa keel laulu tuules ei või taevani tõustes üles igavikku omale otsida?”. Kava aitasid edasi viia teemakohased vahelugemised, mida luges ilmekalt ette lasteaia peakokk Maie Kullas. Iga rühm esitas teistele ka vahva eesti rahva liisusalmi koos liigutustega.

Vahesõnade ajal sai kuulda lühikokkuvõtet eesti kultuuriloo olulisest inimesest, August Pulstist, kes on sündinud kunagises Tammiste vallas ja hiljem elanud Päästales (praegune Muraka küla). Aitäh Tori muuseumile

ja Tori Valla Teatajale koostöö eest! Peale seda esitasid lapsed Tori kihelkonnas üles kirjutatud rahvamängu „Hiir hüppas”.

Peo kujunduslikuks kulminatsiooniks oli päikese loomine murule Tõnu Kõrvitsa ja Priit Aimla laulu „Hümn päikesele” saatel.

Tore on see, et igal laulu- ja tantsupeol esinevad ka meie oma maja töötajad. Seekord kõlasid ansambli poolt kaks laulu. Naiste ühistantsuks valitud omaloomingulise tantsu „Olen jälle Eestimaa” harjutamise protsess oli päris raske, sest kõik koos ei saa ju tantsida – keegi peab laste lõunauinaku ajal nende juures olema. Esmakordselt olimegi kõik koos tantsuplatsil juba pealtvaatajate silme ees.

Peo lõpuks tulid vahesõnade lugeja poolt loetud väesõnade saatel väljaku äärde suurde ühtsesse sõõri kõik lapsed oma vanematega. Koos sai tantsitud Kersti Kuuse loodud ja Getter Jaani poolt laulud laulu „Isade maa” saatel. See ühesolemine oli pidulikku peo lõpetamiseks väga sobiv.

Nüüd on tänamise aeg. Tänu on suure sülega! Täna kõiki abilisid peo läbiviimisel – direktorit Aina Alunurme mikrofonide timmimise eest, meie seljataguse ning „lava” kaunistamise eest ning kogu peo kordaminekul osalenud personali tunnustamise eest; direktori abi õppe- ja kasvatustöö alal Margit Blehnerit muusika õigel ajal mängimise ja paljude rahvalaulude saatets kolanud kandlemängu eest; vahesõnade lugejat Maie Kullast esinemisjulguse ja laste ette mikrofonide sätimisel abiks olemise eest; Lotte rühma õpetajat Jana Torni võimsa parmupillimängu eest peol ja toetuse eest kava valmimisel. Muidugi tuleb tänada rühmade personali, kelle toel lapsed kõigega hakkama said! Kogu kollektiivi poolt suur tänu Krõlli rühma lapse vanaemale. Tänu temale ja vastavale ressursile eelarves on meil nüüd kaksteist uut Pärnu-triibuga villasest kangast tehtud tüdrukute pihikseelikut! Täname kõik ka ilma taati – terve hommiku ju sadas, aga rongkäigu ajaks oli päike väljas! Sellised oma lasteaia laulu- ja tantsupeod koos rongkäiguga on eelkoolilastele lastele esimeseks jõukohaseks kogemuseks meie üldrahvalikust traditsioonist. Loodan, et neil on ka koolilastena soovi osaleda nii Pärnus kui ka Tallinnas toimuvatel suurematel laulu- ja tantsupidudel. ○

Lasteaia rongkäik Sauga alevikus. Foto: REKfoto

Päikese loomine. Foto: Urmas Saard

Sindis tähistati lipu päeva tänaval ja suures saalis

URMAS SAARD
EESTI LIPU SELTSI SINDI OSAKONNA
ESIMEES

Traditsiooniline lipu päeva tähistamine Sindis toimus sinimustvalge lipu 135. aastapäeval mõningase erisusega võrreldes eelmiste aastatega. Erilisust rõhutas seegi, et Sindi gümnaasiumi direktor Ain Keerup pälvis lipuvilje edendamise eest haridusministri tänukirja.

Kui varem on alustatud pidupäeva kogunemisega linna raekoja ees, siis tänava marssisid Sindi gümnaasiumi õpilased ühes oma õpetajatega rivikorras koolimaja juurest linna sümboltorni alla. Esmakordselt sammus rongkäigu ees kolmeliikmeline kooli liputoimkond. Neid kandisid 2,5 meetri pikkuseid sinimustvalgeid õlakuid. Sportliku ettevalmistusega 12. klassi õpilane Margit Viies kandis sinimustvalget esinduslippu, mis on tavalisest oluliselt raskem ja eeldab selle hoidjalt kindlasti paremat füüsilist võimekust. Teda saatsid ja abistasid 10. klassi õpilased Pilleriin Pihelgas ning Merili Tambu. Sama toimkond esindab Sindit ka Tallinna üldlaulupeo rongkäigus. Rongkäigu saabumist tervitasid lippude lehvitates Sindi lasteaia lapsed, naisliidu liikmed ja teised linnakodanikud. Marsihelidel võttis saabujaid vastu Pärnu noorte puhkpilliorkester. Noored rivistusid lippudega auvalvesse ja Presidendi kella seierite asetumisel määratud ajale mängis orkester Rein Vendla juhendamisel Eesti hünni. Raekoja rõdul tervitanud Tori vallavanem Lauri Luur tuletas meelde, et kes minevikku ei mäleta, elab tulevikuta. Vallavanema järel jätkasid õpilased Merilin Haasma ja Braian Kulp. Mõtisklused teemal „Eesti lipp ja mina“ sündisid koostöös õpetaja Eneli Arusaare juhendamisel. Lipu sünnipäeval rääkisid lapsed sellest, mispärast on Eestimaa neile tähtis.

Pärnu abilinnapeal Marko Šorinil oli lipu seltsi liikmena täita mitu üles-

annet korraga. Esmalt tuli ta naaberlinna tervitustega Sindi inimeste juurde. Ajaloohuvilisena tuletas ta meelde, et rahvusvärvide mõtte algatajaks peetakse maalikunstnik Johann Kölerit. Veel rääkis kõneleja, et Sindi linnal, gümnaasiumil ja lasteaial on olnud silmapaistev roll lipuvilje edendamisel.

Kuna haridus- ja teadusministeeriumi ministril ega kellegil teisel selle riigiasutuse töötajatest ei osutunud võimalikuks Sinti tulla, siis volitati Mailis Repsi allkirjaga tänukirja üleandmine Šorinile kui ühele olulist rolli täitvale lipu seltsi liikmele. Sindi gümnaasiumi direktorile Ain Keerupile määratud haridusministri tänukiri on tunnustus lipuvilje edendamise eest tema juhittavas koolis. Tori vallavalitsus premeeris Sindi lipuviljes osalevaid innukaid noori reisiga Otepäele.

Pärast pidulikkude lipu päeva tseremooniast marsiti pisut enam kui kilomeetri pikkusel teekonnal tagasi koolimaja õuele. Pärnu maantee serva kogunesid pisemad Sindi lasteaia lapsed, kelle samm jäädaks rongkäigu tempos püsimiseks liialt lühikeseks. Lasteaia lapsi ja nende õpetajaid suunas lipu päeval osalema Sindi lasteaia muusikaõpetaja Ülle Ots, kes on samuti lipu seltsi liige.

Keskpäeval jätkus lipu päeva tähistamine Sindi gümnaasiumi kontserdiga linna seltsimajas, kus esinemisest ei jäänud kõrvale mitte ükski klass. Ühtsesse kontsertkavasse sobitustest kandis õpetaja Eneli Arusaar. Kooli ja lipu seltsi Sindi osakonna ühise raamitud tänukirja said paljud kontserdi heaks tööd teinud õpilased ja õpetajad. Kontserti külastas Eesti lipu seltsi esimees Jüri Trei.

Kuna lipu sünnipäevaga samal kuupäeval võis tähistada ka täpselt 100 aasta möödumist päevast, kui esmakordselt mainiti Eesti Vabariigi seaduslikus aktis eesti keelt riigikeelena, siis keskendus lipu seltsi Sindi osakonna esimees Urmas Saard oma tervituskõnes rohkem eesti keelele.

Lipu päevast saab pikemalt lugeda ja fotosid näha www.kylauudis.ee. ○

Lipu päeva rongkäik. Foto: Urmas Saard

Lastekaitsepäev tõi kokku särasilmseid lapsi

KRISLYN MAISALU
LASTEKAITSESPETSIALIST

1. juunil toimus Tori rahvamaja hoovis lastekaitsepäev, mille mitmekesine programm pakkus rõõmu ja meelelahutust kogu perele. Lastel oli võimalik kaasa lüüa mitmetes põnevates tegevustes. Lapsed said hüppata batuutidel, meisterdada rinnamärki ning vaadata teadusteatri. Liiklusehuvilistele lastele pakkus elamusi liikluslinnak. Kohal olid ka Taali vabatahtlikud päästjad ja Sindi tuletõrje selts, kes näitasid lastele oma tehnikat ja varustust ning rääkisid ohutusest. Lisaks sellele olid kohal näomaalijad. Tori naisselts Lained pakkus kõikidele soovijatele köhutähteks enda küpsetatud pann-

kooke. Küllastajate seas osutus väga populaarseks hobuvankrisõit. Tuju hoidsid ülevad kolm pörsakest, kes lustisid koos lastega. Tantsulise ette-

aste eest hoolitsesid Tori põhikooli õpilased. Täname kõiki, kes toreda ürituse õnnestumisele kaasa aitasid. ○

Toris said lastekaitsepäevast osavõtjad katsetada päästjate töövahendeid. Foto: Liina Lelov-Aasmaa

ANNIKA PETERSON
SAUGA AVATUD
NOORTEKESKUSE
NOORSOOTÖÖTAJA

1. juunil tähistati Saugas lastekaitsepäeva, korraldajaks oli Sauga noortekeskuse koostöös Are noortekeskusega. Elamuspanga poolt olid üles seatud batuut, seiklusrada, velokardid, inimlauajalgpall, õhupüssilaskmine, viburada, zorb-pall ja pamperpallid. Osa sai võtta mitmetest töötubadest, üles astusid Are ja Sauga huviringide noored ning kehakinnitust pakkus noortekohvik. Kohal olid ka maanteeameti esin-

dajad, kelle juures sai enne suve lasta oma jalgratta üle kontrollida. Suur aitäh meie koostööpartneritele: aktsiaselts Nurme

Turvas, osahühing Elamuspank, Tori vald, osahühing LV Metall, Pärnumaa noorte kokandusringid ja maanteeamet. ○

Sauga avatud noortekeskuse rahvatantsuringi tüdrukud lastekaitsepäeval esinemas. Foto: Annika Peterson

VALLAVOLIKOGUS OTSUSTATI

16. mail

Volikogu liikmete poolthääleteenamusega jäeti päevakorrast välja eelnõu „Are valla, Sauga valla, Tori valla ja Sindi linna ühinemislepingu muutmine, kuna kõiki volikogu liikmeid ei olnud kohal.

- Otsustati võtta vastu määrused:
 - Munitsipaalilõhariduskoolide hoolekogude moodustamise alused ja töökord
 - Vallaliinide sõidupileti hinna ja sõidusoodustuste kehtestamine
 - Määruste kehtetuks tunnistamine
- Anti luba Uus Mets OÜ-l omandada Tori vallas Rütavere külas asuv Väike-Abja kinnistu ja Urge külas asuv Kүүnoja kinnistu.
- Otsustati nõustuda Tammiste liivakarjääri kaevandamiselo taotluse ja selle kohta tehtavate otsuste eelnõudega.
- Vallavanem Lauri Luur vastas volikogu liikme Marko Šorini poolt esitatud arupärimisele.

Volikogu istungi protokoll ja õigusaktidega on võimalik lähemalt tutvuda Tori valla kodulehel www.torivald.ee/vallavolikogu-istungid. ○

Kutsume kaasa rääkima valla arengutes

KAIE TOOBAL
ARENDSNÕUNIK

On alanud suvi ja puhkuste aeg. Inimestel on rohkem aega kokku saada, külastada põnevaid üritusi, teha jaanituld ja lihtsalt mõtiskleda elu üle. Ilmselt tuleb jutuks ka see, kuidas ollakse rahul oma eluga meie vallas. Tore oleks, kui info nendes juttudes räägitust jõuaks meieni. Nimelt on **Tori vallavolikogu algatanud valla arengukava ja eelarvestrateegia 2018-2030 läbivaatamise ning muutmise**. Vallavalitsusse on juba laekunud ettepanekuid vallaelanikelt, milles soovitakse kergliiklusteede ja märgu-väljakute rajamist valla eri piirkondadesse ning koerte jalutusplatsi.

Ootame teie ettepanekuid e-posti aadressile tori@torivald.ee kuni 15. augustini. Igal juhul võite oma ettepanekust rääkida volikogu liikmele või vallaametnikule. Peamine on, et info liiguks ja ettepanekud jõuaks otsustajateni. Vallavalitsusel on septembris plaanis kokkusaamised vallaelanikega, kus tutvustame arengukava muudatusi ja kuulame kohalike ettepanekuid. Kokkusaamiste kuupäevadest anname varakult teada kõikides valla infokanalites. Jääme ootama ettepanekuid, kaunist suve! ○

Kergliiklustee projekteerimistööd Sindis

Tori Vallavalitsuse tellimisel alustatakse Sindi linnas Pärnu mnt äärse kergliiklustee projekteerimistöödega Silla tn ja linnapiiri vahelises lõigus Pärnu mnt jõepoolsel küljel. Toid teostab projekteerimisbüroo Palmpro OÜ. Tee kavandatakse juba väljaehitatud kergliiklusteede jätkuna. Teega külgnevate kinnistute omanikud kaasatakse projekteerimisprotsessi tutvustuste ja kaasamise käigus.

Täpsemat infot projekti arengute osas jagavad projekteerimise projektijuht Olev Saago (tel 509 7516, e-post info@palmpro.ee) või vallaarhitekt Kristjan Kullerkan (tel 5918 2828, e-post kristjan.kullerkan@torivald.ee). ○

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

14. mail

- Kinnitada riigihanke „Tori valla Jänesselja tänava jalg- ja jalgrattatee ning Pulli raudteepeatuse jalg- ja jalgrattatee ehitustööd“ edukaks pakkumuseks AS Tref Nord pakkumused. Jänesselja tänava jalg- ja jalgrattatee ehitustööd 137 208,54 eurot ja Pulli raudteepeatuse jalg- ja jalgrattateed ehitustööd 396 222,32 eurot.
- Kinnitada riigihanke „Tori valla Suigu lasteaed-algkooli rekonstrueerimistööd“ edukaks pakkumuseks AS Eston Ehitus pakkumus 558 675.00 eurot.
- Tunnistada väikehanke „Omanikujärelevalveteenuse osutamine Tori valla Jänesselja tänava jalg- ja jalgrattatee ning Pulli raudteepeatuse jalg- ja jalgrattatee ehitustööd“ edukaks pakkumuseks OÜ Tarindiprof pakkumus 3320.00 eurot.
- Tunnistada väikehanke „Sindi Lasteaia akende vahetus“ edukaks pakkumuseks Sonmak Group OÜ pakkumus 6732,54 eurot.
- Tunnistada väikehanke „Keskuse tn ja Jänesselja tn ristmiku projekteerimine“ edukaks pakkumuseks P.P.Projekt OÜ pakkumus 13 880.00 eurot.
- Võtta vastu Nurme külas Tammetõru tee 12 kinnistu detailplaneering.
- Jätta Tammiste külas Soovikusalu kinnistu detailplaneeringule keskkonnamõju strateegiline hindamine algatamata.
- Anda välja üks ehitusluba.
- Anda välja kolm kasutusluba.
- Anda nõusolek Tori vallale kuuluva Riisa külas asuva ala koormamiseks tasuta ja tähtajatu kasutusõigusega Eesti Lairiba Arenduse SA kasuks sidekaabli ehitamiseks.
- Taotleda Tori valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmist Elering AS-le kuuluvale Pulli külas asuval kinnistule jalg- ja jalgrattatee rajamiseks ja selle avaliku kasutamise tagamiseks.
- Nõustuda Jõesuu külas asuva Laanemetsa, Sindi linnas asuva Supluse tn 2/4 ja Sindi linnas asuva Pärnu maantee L3 katastriüksuste jagamisega.
- Võtta vastu korraldus „Tori Lasteaia personali koosseisu muutmine“.
- Pikendada sotsiaaleluruumi üürilepingud nelja isikuga.
- Võtta vastu määrus „Eluko-

hajärgse munitsipaalkooli määramise tingimused ja kord“.

- Kooskõlastada Keskkonnaministeeriumi asekanstleri käskkirja eelnõu „Keskkonnaregistri veekogude nimistus Pärivere paisjärve arhiveerimine ja sellest tulenevalt Mõnuvere jõe ruumikuju ja kalda kitsenduste korrigeerimine endise Pärivere paisjärve piirkonnas“.
- Võtta MTÜ Viira Arendusseltsi taotlus raamatute laenuuspunkti avamiseks Jõesuu külamajas teadmiseks ja alustada läbirääkimisi lepingu sõlmimiseks.

22. mail

- Korraldada riigihange „Tori valla teede ja tänavate tolmuvaade katete ehitus 2019“ ja kinnitada riigihanke korraldamise alusdokumendid.
- Kinnitada riigihanke „Lammutustööd Tori vallas“ tulemusel: Pärnu mnt 26 koolihoone lammutustööd AS Kiviluks pakkumus 25 500.00 eurot, Pärnu mnt 22 hoone lammutustööd Crushtec OÜ pakkumus 22 000.00 eurot, Kooli tn 8 hoonete lammutustööd Aspen Grupp OÜ pakkumus 7500.00 eurot ja Are koolimaja kuuri lammutustööd Lammutusmehed OÜ pakkumus 6900.00 eurot.
- Nõustuda OÜ Oviro poolt Keskkonnaametile esitatud jättemeloa muutmise taotlusega.
- Algatada detailplaneeringu koostamine Tammiste külas Kellukese tee 2 ja Kellukese tee 4 kinnistutel.
- Võtta vastu Nurme külas Kukerpuu tee 1 ja Kukerpuu tee 2 kinnistute detailplaneering.
- Väljastada kahed projekteerimistingimused.
- Tunnistada üks 2011. aastal väljastatud ehitusluba kehtetuks.
- Väljastada 8 ehitusluba, s.h Urge külas Sindi alajaam kinnistule Sindi AJ 330kV laiendamiseks ja OÜ-le Sindi Vesi veetrassi ja kanalisatsioonitorustiku rajamiseks.
- Anda välja 8 kasutusluba.
- Seada sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks Urge külas asuval Pustika kinnistul 0,4 kV pingega maakaabelliini rajamiseks.
- Taotleda Tori valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmist Urumarja külas ja Tori alevikus asuvatele kinnistutele seoses Tori

aleviku bussijaama ala ja jalgteeprojekteerimisega.

- Anda nõusolek Nurme külas Tori vallale kuuluva Rüütlitee kinnistu isikliku kasutusõiguse ala suurendamiseks ja ala koormamiseks isikliku kasutusõigusega Elektrilevi OÜ kasuks maakaabelliinide ning elektrijao-tuskilbi ehitamiseks.
- Nõustuda Tammiste külas asuva Käbi tn 22 ja Käbi tn 22a liitmisega.
- Nõustuda Sindi linnas asuva Metsa tn 4 katastriüksuse ja Metsa tn 6 katastriüksuse vahelise piiri muutmise
- Määrata Eametsa külas Nigula tee äärde rajatud bussipeatusele nimeks Tuhkru.
- Muuta Tori Vallavalitsuse 16.03.2018 korraldust nr 262.
- Vähendada reservfondi summas 1987 eurot ja suurendada selle arvelt Are Kooli eelarve tegevusala. Põhjus: uue kartulikoormismasina soetamine seoses vana masina purunemisega.
- Anda välja korraldus lapsehoiu- ja eralasteaiateenuse rahastamise kohta ühele isikule.
- Anda luba Sindi Noortevoalikogu algatusgrupile Sindi Suve alguspeo korraldamiseks 25.05.
- Anda MTÜ-le Spordiklubi Pärnu luba Pärnu Võidupüha maratoni läbiviimiseks 22.06.
- Anda Jänesselja Lasteaiale luba lasteaia 4. laulu- ja tantsupeo rongkäigu läbiviimiseks Sauga alevikus 24.05.
- Eraldada Priit Herodesele Tori valla vapi kavandi eest 2000 eurot toetust.

29. mail

- Korraldada avatud hanke-menetlusega riigihange „Tori aleviku bussijaamaala ja jalgteeprojekt“ ja kinnitada riigihanke alusdokumendid.
- Tunnistada väikehanke „Omanikujärelevalve teenuse tellimine Suigu lasteaia rekonstrueerimistööd“ vastavaks, edukaks ja kvalifitseerituks Procula OÜ pakkumus 950.00 eurot ühes kalendrikuus.
- Tunnistada väikehanke „Põrandakatete vahetus Sauga Põhikoolis“ vastavaks, edukaks ja kvalifitseerituks Puitma Ehitus OÜ pakkumus 12 865.00 eurot.
- Kinnitada hajasustuse programmist 2018 rahastatud projekti lõpparuanne ja maksta välja

toetus.

- Anda välja neli ehitusluba.
- Jagada Kõrsa külas asuv Surtsi katastriüksus kaheks katastriüksuseks.
- Anda MTÜ-le JK Pärnu Poseidon tasuta kasutusse Kesk-tänav 7 asuva staadioni kõrval olev osa Aia tänavast, et ehitada staadioni ümber aed.
- Määrata 26-le Tori valla noorele toetust huvihariduses ja -tegevuses osalemiseks kokku summas 6017,45 eurot.
- Rahastada kahe lapse lapsehoiuteenust.
- Keelduda ühele isikule sotsiaaleluruumi üüriile andmisest, kuna isikul on piisavalt võimalusi eluruumi üürimiseks üüriturult.
- Tunnistada kehtetuks kolm endiste omavalitsuste määrust, milles reguleeritu on vallavolikogu poolt vastu võetud.
- Kiita heaks Viira Arendusseltsiga sõlmitava koostöölepingu projekt.
- Maksta viie inimese Maapäeval osalemistasu.
- Kiita heaks Taali koolimaja ja Are mõisa pargi maja lammutamise toetuse taotlemine.

5. juunil

- Tunnistada väikehanke „Sindi Gümnaasiumi võimla suure saali sanitaarremonit“ vastavaks, edukaks ja kvalifitseerituks OÜ Ertoomia poolt esitatud pakkumus 6334,25 eurot.
- Väljastada kolmed projekteerimistingimused.
- Anda välja neli ehitusluba.
- Anda välja kolm kasutusluba.
- Nõustuda Suigu külas asuva Läti katastriüksuse jagamisega.
- Taotleda Tori valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmist SA-le Eesti Maaelumuuseumid kuuluvale Tori alevikus asuval kinnistule jalgte, juurdepääsude ja välisvalgustuse rajamiseks.
- Kinnitada Sindi, Sauga ja Are Avatud Noortekeskuste suvised lahtiolekuajad.
- Määrata 44-le Tori valla noorele huvihariduse ja -tegevuse toetust summas 8609 eurot.
- Sihtfinantseerida OÜ-d Sindi Vesi kogusummas 54 844,75 eurot.
- Nimetada haldusjuhi ametikoht alates 10. juunist ümber haldus- ja ehitusjuhi ametikohaks. ○

Koolitee alustamise toetus

Tori vald maksab esimesse klassi minevatele lastele koolitee alustamise toetust. Toetust makstakse esimesse klassi astuva lapse vanema või lapse seadusliku esindaja vormikohase taotluse alusel. Toetus määratakse juhul, kui lapse elukoha andmed rahvastikuregistris on esimesse klassi astumise aasta 1. augusti seisuga Tori vallas. Taotlusi hakatakse menetlema pärast 1. augustit ja väljamakseid tehakse jooksvalt vastavalt laekunud avaldustele. Esimesse klassi mineva lapse toetuse suurus on 100 eurot lapse kohta. Toetust on võimalik taotleda lapse esimesse klassi astumise kalendriaasta lõpuni, taotluse blankett on kättesaadav valla kodulehel: www.torivald.ee/asjaajamisjuhised-ja-blanketid. Taotlused saata e-posti aadressile tori@torivald.ee või liina.lelovaasmaa@torivald.ee, paber-kandjal taotlusi võtavad vastu piirkondlikud sotsiaaltöötajad või lastekaitsetöötajad. Küsimuste korral võib pöörduda lastekaitseõuniku Liina Lelov-Aasmaa poole telefonidel 5368 2558 ja 442 0729 või e-posti aadressil: liina.lelovaasmaa@torivald.ee. ○

Marutaudivastane vaktsineerimine on kohustuslik

VIIVE PUKKA
VOLITATUD VETERINAAR

Eesti on kuulutatud marutaudivabaks riigiks ja võib tunduda täiesti üleaurune oma koeri ja kasse selle haiguse vastu vaktsineerida, tegelikult ei kao vaktsineerimisvajadus veel pikkade aastate jooksul. Seoses meie geograafilise asukohaga ei muutu marutaud Eestis kunagi minevikuprobleemiks, samuti võib marutaudi reisilt kaasa tuua. Kuna marutaudihoit ei kao kuhugi, ei kao ka kohustus oma loomi kaitsta. Kolmekuune kass või koer saab esimese marutaudivaktsiini, seda korratatakse 1 aasta pärast ja järgnevalt 2-aastaste intervallidega.

Koerte ja kasside vaktsineerimine marutõve vastu toimub 14. juulil järgmistes punktides: Kell 10.00 Piistaoja töökoja juures Kell 10.30 Seljal Valge lokaali kõrval parklas Kell 11.00 Tori rahvamaja parklas Kell 12.00 Jõesuu bussijaama parklas Kell 14.00 Sindi Maxima juures Kell 15.00 Tammiste Coop'i juures Kell 16.30 Sauga Konsumi parklas

Marutaudivastane vaktsiin maksab 2 eurot. Võimalus on vaktsineerida ka kompleksvaktsiiniga, hind 17 eurot.

Info telefonil 5647 7896 ○

Seoses vallaametnike puhkustega palume vastuvõtu ametnikuga eelnevalt kokku leppida.

Vallavalitsuse kontakid on leitavad valla kodulehelt www.torivald.ee ja aprillikuisest vallalehest.

Vallavalitsuse infotelefon on 445 1881.

Vallavanema vastuvõttudel tunnustati valla tublimaid õppureid ja nende juhendajaid

JANA MALÕH
ABIVALLAVANEM

Tänavu toimus vallas kaks tublile õppurite ja nende juhendajate vastuvõttu. 5. juunil tunnustati Tori põhikoolis õpilasi, kes on saavutanud väga häid õpitulemusi ja märkimisväärseid tulemusi olümpiaadidel, konkurssidel nii maakondlikul kui vabariiklikul tasemel 2018/2019. õppeaastal. 12. juunil tunnustati Are huvikeskuses õpilasi, kes on saavutanud väga häid sportlikke tulemusi nii maakondlikul kui vabariiklikul tasemel 2018/2019 õppeaastal. Kokku oli vallavanema vastuvõttudele kutsutud 159 õpilast koos vanematega ning 48 juhendajat.

KARL RAMMI NIMELISE SINDI MUUSIKAKOOLI ÕPILASED: Berit Eriste, Eliise Tominga, Kaari Kasemaa, Merili Linnas, Pirjo-Liis Parts, Ebe-Triin Reinsalu, Grete Reinsalu, Berit Saks, Mathilda Mitt, Mirell Ribul, Maria Ribul, Mirtel Metsmaa. **Juhendajad:** Annely Ojasaar, Elo Kalda, Helle Salumäe, Merike Teppan-Kolk.

ARE KOOLI ÕPILASED: Mia-Liis Ristal, Maria Välba, Triinu Võsumets, Ingela Uussalu, Liis Aaspalu, Arti Tugedam, Pille-Riin Peks, Mirtel Niine, Angeelika Urban, Marii Erm, Gediryn Rae, Liisa Ivanova, Brigita Kikkas, Kristiina Kidra, Sandra Hansen, Hedrika-Eret Soosaar, Kärt Alberg. **Juhendajad:** Kristi Mölder, Mirjam Liik, Evely Pajula, Marju Sepp ning õppejuht Aive Annuste.

SAUGA PÕHIKOOLI ÕPILASED: Emily Melissa Pilv, Henri Pärn, Rain-Robin Kurg, Kevin Reimann, Stig Airon Jaakson, Marin Tiits, Karolin Orm, Hanna-Liisa Hein, Richard Müller, Pilleriin Törnpu, Mark-Sander Ardel, Kaili Hansen, Carlyn Pukk, Kauri

Auväärt, Johanna Törnpu, Eliise Ellik, Melany Mirell Pilv. **Juhendajad:** Karolina Toomsalu, Tiina Pärn, Marika Hoolma, Silja Heinsalu, Eda Strandberg, Merike Rahtma, Romet Mihkels ning õppealajuhataja Heli Alumets.

TORI PÕHIKOOLI ÕPILASED: Jakob Martsoo, Markus Dreimann, Sander Loite, Jakob Sanglepp, Ralf-Marcus Rohdla, Liis Marii Sams, Ardy Annus, Johannes Ergezinger, Oskar Martsoo, Johanna Mihkelstein, Ivo Järviste, Keidi Kask, Liisa Mann, Rasmus Ulp, Marii-Eliise Lumijõe, Carl Robyn Valdaru, Henry Veeväli, Carl Adam Vihrov, Sander Aas, Mathias Meidla, Arvi Tugedam, Riiko Raap, Marten Jürgens, Merette Tiismaa, Marion Ida Vinkler, Robin Endrekson, Raimond Koidumets, Aaron Nõmm, Grenet Pärnik, Karl-Martin Rästa, Riho Selgis, Iskander Altmäe, Mathelyn Jaanimäe, Lisette-Aliine Ots, Sigrd Parm, Guido Tael, Laura Tasane, Triin Toht, Meril Adeela Alev, Merli Johanna Alev, Aades Achilleus Algo, Jakob Ergezinger, Maribel Lauri, Ance-lika Puusild, Jürgen Saar, Rain Viira, Jacklyn Jaanimäe, Melissa-Liis Lainet, Mary Elisee Reinsalu, Aria Kohtla, Emma Rätsep, Liisa Leesmäe, Anne-Mai Lilletai, Eva-Maria Reppo, Karmen Toomet. **Juhendajad:** Jane Lumijõe, Heli Mitt, Tiina Tominga-Ergezinger, Vilja Jansen, Anne Rätsep, Tiia Kass, Mairo Sepp, Eva Jansen-Mann, Merike Haas, Silver Silluta, Kaja Maripuu, Tuuli-Mai Tomingas, Anneli Raudsepp, Rita Petersell ning õppealajuhataja ja juhendaja Kai Kukku.

SINDI GÜMNAASII ÕPILASED: Braian Kulp, Egert Viidebaum, Ike Joel Järv, Merilin Haasma, Sirel Silvia Mäesalu, Joosep Ailiste, Hendrik Sauväli, Mihkel Mattiisen, Martti Šorin, Siim-Kaspar Kollamaa, Sigrd Riik, Kaisa Hartwich, Kevin Kruusing, Margit Viies, Merilyn Nõmm, Andero Iloste, Eneli Eenraid, Jesper Pulst, Kert Erikson, Marten Adamsoo, Adrean Anufriev, Ken Eric Neutal, Romet Kutšernjuk, Grete Tammsalu, Liisa Rand, Tristjan Hansalu, Anneliis Ivanova, Ilja Mohnja, Mirek Aluste, Magnus Hartwich, Reimo Usin, Artur Kubrin, Ken Vassilenko, Evelin Saulite, Handro Krünberk, Markkus Maripuu, Andre Adamsoo, Jüri Jefimov, Kertu Kirke Hansen, Kristo Käämer, Anna-Kristina Kütt, Kerry Peterson, Mattias Buht, Nele Maripuu, Rocco Vergadoro, Germo Tünder, Elisabeth Mitt, Kristiin Jefimov, Sirelin Kukku, Alex Kendra, Hendrik Treumuth, Sander Abašin, Annabel Leotoots, Karolin Kapak, Marko Šimanis, Erkki Juhansoo, Evelin Vahtra, Richard Hea. **Juhendajad:** Eneli Arusaar, Merike Lilleleht, Raili Juss, Margaret Roos, Tiia Reiksaar, Eedi Lelov, Kerdi Mihhailova, Lembit Roosimäe, Maia Agar, Kristi Suppi, Sirje Tannebaum, Katrin Kallit, Nanni Kull, Merike Meidra ning õppealajuhataja Margit Rebane. Lisaks õpilastele ja juhendajatele tänas vallavanem ka meie valla koolijuhte. Tunneme heameelt, et meie valla koolijuhid on „innustavad vedurid“, kes hoiavad, arendavad ja veavad piirkonna haridusel. Suur tänu: Karl Rammi nimelise Sindi muusikakooli direktor Merike Teppan-Kolk, Are kooli direktor Anneli Uibu, Sauga põhikooli direktor Arvo Tali, Tori põhikooli direktor Pille Usin, Sindi gümnaasiumi direktor Ain Keerup. *Fotosid valla tublide õppurite vastuvõrust saab näha valla kodulehel www.torivald.eefotod.* ○

Sindi lasteaia kohtusid valla lasteaedade direktorid ja hoolekogude esindajad

ÜLLE OTS
SINDI LASTEAIA HOOLEKOGU LIIGE

Kolmapäeval, 12. juunil võrustusid Sindi lasteaia juhtkond ja hoolekogu liikmed Tori valla lasteaedade hoolekogu esindajaid ja direktoreid. Kohal olid Jänesselja, Tammiste, Tori ja Are kooli Suigu lasteaia esindused. Sindi lasteaia hoolekogu esimees Mehis Mets andis ülevaate hoolekogu õppeaasta tööst ja tutvustas järgmise aasta plaane, millesse lapsevanemaid aktiivsemalt kaasata. Pikalt jäi seinale slaid “Hoolekogu ja lasteaia

vaheline koostöö”. Selle punkti juures anti sõna ka külastele, kes oma asutuse siseseid kogemusi jagasid. Kõikide lasteaedade populaarseim koostöö vorm vanematega on talgupäev. Jagati põnevaid kogemusi lastele loodud tegevusnurkadest, õppekäikudest ja ühisüritustest. Külalised said tutvuda Sindi lasteaiaiga. Üle kahe tunni väldanud koosviibimise lõpus tõdeti, et selline kohtumine on oluline ja mõtete jagamine rikastab kõikide asutuste igapäevatööd. Õhku visatigi sõbralik küsimus – kes järgmise kohtumise korraldab? Miks mitte sellisest kooskäimisest traditsioon kujundada. ○

Talgupäev Sindi lasteaia

LIINA MÜÜR
SINDI LASTEAIA MAJANDUSJUHATAJA

30. aprillil toimus Sindi lasteaia järjekordne talgupäev. Mis on hea talgu alustala? Loomulikult idee – viia läbi talgud ja kaasata tublid inimesed ettevalmistavasse protsessi ning seejärel leida võimalikult palju töökäsi. Talgupäeva korraldas lasteaia juhtkond koostöös hoolekoguga. Hoolekogu liikmete ülesanne oli välja uurida oma rühmast osalevate lastevanemate arv ning ühiselt otsustada, kes millised töövahendid kaasa võtab. Talgupäevaks oli planeeritud palju töid. Soetasime PRIA projekti abil igale rühmale oma viljapuu,

mis said üheskoos lapsevanematega istutatud. Samast projektist saime toetust kõrgepenra rajamiseks lasteaia õuealale. Kõrgepenra ehitamise ja rajamise võtsid enda kanda Krõlli rühma lapsevanemad Indrek Laas, Aleksei Murzin ja Sverlana Murzina koos poja Mihail Murziniga. Samuti aitasid lapsevanemad ehitada puidust piirded kiikede ja atraktsioonide ümber ning ehitasid rühma paviljonidesse riuleid juurde. Mitmed lapsevanemad olid kaasa võtnud rehad ning korrasasid haljasalaid. Lasteaia personal oli abiks okste lõikamisel ja puude-põõsaste aluste korrasdamisel ning väetamisel. Pärast mitmetunnist töötamist said kõik talgu-

lised süüa lasteaia kokkade poolt valmistatud maitsvat talgusuppi. Lühikese ajaga suudeti ära teha suur hulk töid. Ametlikult kinnitatamata andmetel osales talgutel 62 inimest, aktiivne tööaeg oli umbes 3 tundi, seega tehti kokku 186 töötundi ehk kõik, kes osalesid talgutel,

tegid ära pisut rohkem kui ühe inimese ühe kuu töö. See näitab väga hästi, milline jõud peitub koostöös. Loodame, et me ei piirdu ainult ühe talgupäeva aastas, vaid suudame sellist toredat ühistööd veelgi korraldada. Suur-suur aitäh kõigile talgulistele! ○

Sindi lasteaia talgupäeval osales 62 inimest, kes tegid tööd kokku 186 tundi. Foto: Sindi lasteaed

Korras keskkond loob turvalisema elu

LAURI LUUR
VALLAVANEM

Kevadiselt tihe töögraafik pole andnud väga võimalust pikemaid lugusid kirjutada. Iga kord, kui aega leian ja mõte jooksmahakkab, on leht juba trükki läinud. Seetõttu võtsin seekord päris eraldi vaba pealelõuna ning lükkasin kõik kohtumised teistele aegadele, et veel enne suurt suve anda väike ülevaade vallavalitsuse tegemistest. Keskendun sel korral heakorrale, mis on üks meie meie peamistest eesmärkidest. Kahjuks pean juttu alustama tumedamates toonides. Ööl vastu 13. juunit soditi Tori keskväljakul asuv laulu- ja tantsupeo installatsioon. Selle inimese hinges, kes rüvetab meie rahvuse ja iseseisvuse ühe alustala – laulupeo – sümbolit, peab ikka midagi väga valesti olema. Siinkohal veelkord suur tänu meie meeskonnale (Jana Malõh, Katariina Vaabel, Jüri Puust ja Argo Juske), kes kiirelt sekkusid ja korralikukumise kõrvaldasid. Hoolimata sellest, kas süüdlane tabatakse või mitte, loodan siiralt, et tänaseks ta kahetseb enda tehtut. Kui rääkida heakorast üldisemalt, siis nagu sissejuhatuses viitasin, on tegemist ühe meie selge prioriteediga. Seda põhjusel, et igasugune korralagedus soodustab kuritegevuse ja vandaalitsemisses kasvu. See on teaduslikult kinnitust leidnud fakt ja kui kedagi peaks see teema lähemalt huvitama, siis otsige internetist märksõna „katkise akna teooria”. Lühidalt kokku võttes on tegu olukorraga, kui metsaserva ilmub üks prügikott, siis tuuakse sinna peagi kümme-kond kotti juurde ning tihtilugu võivad toojateks osutuda ühiskonnas lugupeetud isikud. Sama on igasuguse sodimise, lõhkumise või muu korralagedusega. Kui kõrvaldada keskkonnast need algsed põhjustajad, ennetame sellega järgnevaid korralikkumisi. Kokkuvõttes on kohene sekkumine odavam ja efektiivsem. Rääkides vallavalitsuse tegevustest korrasstatud keskkonna suunas, pean alustama väikese vabandusega. Olime kevadel veidi jännis niitmisega. Tegime kevadel uue hanke ja seekord juba kaheks aastaks. Kuigi piirkonnad jaotusid veidi ringi, võitsid hanked siiski samad ettevõtted. Sauga, Are ja Tori piirkonnas tegi järgmiseks kaheks aastaks parima pakkumise Jõhvist pärit osaühing Firelli Grupp ja Sindi linnas kohalik osaühing Matogard. Matogardi algus oli hilise hanke ja lepingu sõlmimise tõttu küll veidi konarlik, kuid ettevõtte meeskond suutis neile eelmisest aastast juba tuttava piirkonna kontrolli alla saada. Firelli Grupi mehed, kes eelmisel aastal tegid Ares ja Saugas laias laastus korralikku tööd, põrusid meie üllatuseks seekord täielikult. Ettevõtja sõnul oli põhjuseks keeruline olukord tööjõuturul. Mitmete telefonikõ-

nede ja ettekirjutuste tulemusel hakkas asi lõpuks liikuma ja artikli kirjutamise ajaks olid kõik alad juba niidetud. Hoiame neid nüüd kõrgendatud tähelepanu all ja kui midagi sarnast taas juhtub, siis oleme valmis ka lepingut lõpetama ja töid ringi korraldama. Kogu see jant muidugi haljasalaid ja valla üldmuljet ilusamaks ei tee ning vastutus on selgelt vallavalitsuse kanda. Anname endast parima, et tulevikus olla tasemel. Teine heakorra suurprojekt, mis kogub tuure, puudutab kasutusest maas olevate hoonete lammutamist. Ilmselt pole enam uudis, et esimeseks septembriks saavad lammutatud Sindi kutsekooli hooned, Kooli 6 asuv elamu ja Are kooli kuur. Selleks vajalikud riigihanked on läbi viidud ja lepingudki sõlmitud. Nüüd jääb oodata vaid tulemusi. Kuna eelpool nimetatud tööd läksid planeeritust märksa odavamaks, siis tekkis meil veel võimalus Kredexi lammutamise toetust juurde küsida. Kuna toetatakse ainult omavalitsustele kuuluvate elamute või koolihoonete lammutamist, jäi meile sõelale ainult Are mõisa pargis asuv elamu ja Pulli külas asuv vana Taali koolimaja. Mõlemad on niivõrd amortiseerunud, et taastamine ei ole otstarbekas, küll aga on meil olemas selge nägemus edasiste arengute kohta. Are pargis asuva elamu asemele oleme koostöös kohaliku kogukonnaga kavandamas paika, kus saaks pargi inventari ladustada või vihmade ilma korral ka kontserte pidada. Sinna juurde kuuluksid korralikud WC-d ning välikohviku pidamise võimalus. Väliselt võiks ta olla endise hoone sarnane, kuid tegemist oleks soojustamata ja kütteta ruumiga, sest peamine kasutusae on ikkagi suvepeeroodil. Taali koolimaja juures näeme suurt võimalust kärestiku või jõega seotud teemade arendamisel. Meile on laekunud ka üks ettepanek ja äriplaan kalastuskuse arendamiseks. Kuidas täpselt asjad edasi arenevad, näitab aeg. Suveperioodil tegutsevad meil taas malevarühmad. Malevlastel on samuti suur roll heakorra tagamisel. Püüame nende abiga samuti rohkem puhtust ja korda majja saada. Kui on veel mõtteid, mida malevlased võiks ilusama keskkonna nimel teha, siis võite vabalt mulle märku anda. Lõpetuseks tahan veelkord kõigile südamele panna, et korras keskkond loob turvalisema elu. Paraku pole kõik meid ümbritsev ka vallavalitsuse võimuses ning eraomandit saab ainult omanik ise korras hoida. Aga kui me ühiselt pingutame, lammutades näotud ja lagunevad hooned, ning ei tekita prahihunnikuid juhuslikesse kohtadesse, siis muutub meie ümbrus kordades ilusamaks, sest nõnda nagu nakkab korralagedus, nakkab ka ilus ja hoolitsetud ümbrus. Kuidas ise ees, nõnda naaber järele. Ilusat suve! ○

Malevasuvi 2019

ERIKA NÕMM
NOORSOOTÖÖ NÕUNIK

Tori malevasuvi on alanud, õpilasmaleva rühmad on alustanud tööd. Kokku osaleb malevarühmades sel aastal 96 noort, rühmad toimetavad Sindis, Saugas, Ares ja Toris. Peamiselt teevad malevlased heakorra- ja haljastustööd, korjatakse prügi ja hooldatakse mänguväljakuid. Sauga piirkonnas töötavad malev-

lased kahes ettevõttes – osaühingus Nurme Turvas ja osaühingus ASB Greenworld Eesti. Lisaks tööle toimub erinevaid vaba aja üritusi ning võimalus on osaleda Pärnumaa õpilasmaleva kokkutulekul Valgerannas. Malev annab noorele võimaluse raha teenida, kuid kindlasti saab malevast peale raha ka hulgaliselt häid sõpru ja uusi kogemusi. Tegusat suve! ○

Tammiste lasteaed kutsus Pärnumaa lasteaedade raudvara loomepäevale

LOOMEPÄEVA
KORRALDUSMEESKOND

5. juunil korraldas Tammiste lasteaed Pärnumaa lasteaedade majandava personali loomepäeva, mille teemaks sellel aastal oli meeskonnatöö. Kokku osales 84 inimest kaheteistkümnest lasteaiast. Päev algas ringkäiguga Tammiste lasteaias ja külalistele pakuti lasteaia kokkade poolt valmistatud värskendavat smuutit. Lasteaia saalis tervitas külalisi direktor Eda Tenson, kes andis mõtteid meeskonnatöö edukaks korraldamiseks ning näitas koostöös korraldusmeeskonnaga koostatud fotositlust, milles kajastusid need hetked, mis Tammiste lasteaia personalile on andnud motivatsiooni ja õpetanud koostööoskust. Direktor Eda Tensoni kõnes jäid kõlama järgnevad mõtted: ...iga lasteaed on oma nägu – just nende inimeste nägu, kes loovad selle keskkonna ja koostööalused; mida targemalt me oskame koostööd teha, seda õnnelikumad me oleme ja seda rahulolevamad on ka inimesed meie ümber – eeldusel, et koostööd tehakse ühiste eesmärkide, mitte omakasu nimel; ...ka ebaõnnestumisi on koos kergem ületada. Ott Arder on öelnud: „Käsi-käes käib ämbrisegi astumine kergelt ja kui juba kukkuda, siis ühekoos ja kõrgelt.“; ...üks takistustest, mis meeskonnatöös ette tuleb, on see, et me unustame ära, et teised ei oska meie mõtteid lugeda. Kui me oma eesmärkidest, mõtetest, tunnetest,

vajadustest teada ei anna ja kokkuleppeid ei sõlmi, siis käivad rahulolu ja rõõm meist kauge kaarega mööda. Ära ei tohi unustada sedagi, et teada andmine peab toimuma sobival viisil; teiseks mängivad koostöös olulist rolli meie isiksuseomadused, käitumis- ja tegutsemismustrid, harjumused – neid peame igaüks endas järjepidevalt analüüsima, vajadusel muutma ja eksimuse korral oma vigu tunnistama, sest muutus algab meist enestest... Põnevust ja üllatust tekitas Tammiste lasteaia majandava personali etteaste „Kui lasteaias poleks mind...“, milles erilisel avaldus koostööoskuse vajalikkus. Endasse vaatamist ja meeskonnatöö praktilisi tegevusi jagus kogu päeva jooksul. Seda aitasid toetada nii Viive Einfeldti koolitus „Piisakesi positiivsest psühholoogiast“ kui aktiivse meeskonnamängu korraldajad osauhingust East Express. Selleks, et inimene oleks valmis koostööks, peavad olema tema esmased vajadused rahuldatud – tal peab olema hea ja soe olla ning kõht peab olema kenasti täis. Need olulised asjad said juba varakult kokkulepitud – koostöös ilmataadiga oli 32 soojakraadi ja osauhing Kriscontrol valmistas imemaitstva söögi. Ühise tegusa päeva lõpus jagati auhindu, anti pidulikult üle Virk Liisu, kes läks kaasa Vändra lasteaia töötajatega, ning saadeti külalised õnnelike ja rahulolevatena kodule, et järgmisel aastal Vändras kohtuda. ○

Loomepäeva korraldusmeeskond. Foto: Tammiste lasteaed.

Riisal toimunud kohvikute päeval köitsid külastajate pilku Jaagussaare talu küülikud

HILLAR KOHV

2. juunil toimus Soomaal Riisa külas kohvikute päev ning päeva jooksul võis külastajaid sealt läbi käia üle saja. Ilm oli jahe ja tuuline ja pisut tibutas ka uduvihma, aga see ei seganud üritust läbi viimast. Üritust külastas ka teleajakirjanik Ester Vilgats, kes tegi „Aktuaalsele kaamerale“ loo, mida näidati sama päeva õhtul. Kohvikute päeval oli avatud kohvik Riisa külavanema Ene Riisi ja tema õe Eda Riisi eestvedamisel, Ülle Riismann Aru talust tutvustas Riisa küla ajalugu ja näitas huvilistele fotosid.

Eriliselt köitsid külaliste pilke aga Jaagussaare perenaise Maarja Raabi uhked küülikud ja tibud. Kõik külastajad käisid küülikuid paitamas ja nunnutamas ja Ester Vilgats tegi Maarja Raabiga ka intervjuu. Võimalus oli sõita ka kanuude ja haabjatega. ETV võttegrupi soovil istusin minagi korra haabjasse, aga ausalt öeldes mingit lustisõitu ma sellega küll teha ei kavatse. Nii haabjas kui kanuu on väga kõikuvad ning kui ujuda ka ei oska, siis pole mõtet sõitma minna. Kohvikute päev Riisal oli Ene Riisi eestvedamisel lustakas ja lõbus ning lustida said nii külastajad kui ka koerad. ○

Pärnumaa III võimlemispidu ja aktsioon „Teeme lapsele pai“

HELLE VENT

SINDI AVATUD NOORTEKESKUSE JUHATAJA

Umbes tuhat võimlejat esitas 1. juunil Pärnu Vallikäärus Pärnumaa III võimlemispeol etenduse „Päikeseratas“. Sindi noortekeskuse võimlejad on osalenud kõigil kolmel võimlemispeol, mis toimuvad iga kolme aasta tagant. Noortekeskusest olid peol esindatud mõlemad rühmad – Täheratas ja Ritsikad. Täheratas osales kavas „Naeratus“ (autor Liina Ojattamm). Vahendiks oli 7-meet-

rine hoonäär, millega tuli sooritada erinevaid elemente ja samal ajal selle keerutustest veatult üle hüpata. Täherattal tuli see kava välja täpselt ja elegant-selt. Ritsikate rühm esines kavas „Värvide maagia“ (autor Julia Pabor). Kell 11.11 osalesid Täheratas ja Ritsikad aktsioonis „Teeme lapsele pai“. Meie variant: paisid ja kallisis jagasid nii meie lapsevanemad kui võimlejad. Paiga ja kalliga andsime edasi selge sõnumi – me märkame üksteist ja hoolime üksteisest. Võimlemiskavas laste langevarjudega osales üle saja võimleja. Vahendit tuli

kord tõsta, siis selle alla pugeda ja muidki trikke teha. Lustlik kava meeldis publikule väga! Vihma ei sadanud, aga tuul tegi kõik võimaliku, et õhku jahedamaks muuta. Aga lapsed olid lusti täis ja pidu oli fantastiline nagu alati. Klounid Piip ja Tuut aitasid oma imelise energiaga meeleolule kaasa. Võimlemispidu jälgis Vallikäärus täismaja võimlemise austajaid. See oli tõeliselt meelde jääv ja väga õnnestunud pidu! Tuhat tänu treener Margit Schmidtile ja suur tänu abi eest lapsevanematele ning noortekeskuse töötajatele! ○

Võimlemisrühmad Ritsikad ja Täheratas osalesid aktsioonis „Teeme lapsele pai“. Fotod: Helle Vent

Sindi naisliit külastas Tori naisseltsi Lained

JUTA VELLESTE

SINDI NAISLIIDU ESINAINE

9. juunil olime külla kutsutud Tori naisseltsingule. Alustasime sõitu Sindist kell üksteist, kaasas kolmteist Sindi naisliidu liiget. Jõudes Tori kalmistu juurde, käisime Hilda Kruusimägi haua. Hilda oli nimelt meie eakate peol sage külaline. Seejärel võtsid meid vastu särasilmseid Tori naisseltsingu liikmed, eesotsas esinaine Kaire Partsiga. Kaire tutvustas meile päevakava. Külastasime Tori põrgut, kirikut ja

muuseumi, giidiks oli Aita Puust. Puust andis meile väga sisuka ja huvitava ülevaate Tori vaatamisväärsustest. Aitäh! Ekskursiooni lõppedes suundusime Tori seltsimajja, kus ühises kohvilauas vahetasime muljeid naisliitude tööst. Tori poolt olid esinejateks muusikaõpetaja Anne Rätsep, lastest esinesid meile Aile Parts ja Heleryn Lilleväli. Akordionit mängis Ants Tugedam, kes oli ka bussijuhiks. Lauldi kaasa ja keerutati tantsu. Kell liikus kiiresti edasi ja aeg oli asuda koduteele. Enne ärasõitu jäädvustasime ka ühispildi. Suur tänu kõigile, kes tegid selle päeva ilusaks. Uute kohtumisteni! ○

Heli Telman: Lugemine ärgitab lugemissoovi

URMAS SAARD

SINDI GÜMNAASIUMI INFOJUHT

Kogu õppeaasta kestnud ja neil päevil lõppev rahvusvaheline lugemisprojekt „Meie väike raamatukogu“ innustas esimese ja teise klassi lapsi lugema, tutvustas oma kodumaal tuntud, kuid teistes Euroopa riikides vähem teatud kirjanikke ja illustreatoreid. Raamatutest arvati laste lemmikuks Sloveeni kirjaniku Koreni „Keeda mulle üks muinasjutt“. Lisaks Eestile osalesid projektis koolid, raamatukogud, kirjalused Lätist, Poolast ja Sloveeniast. „Kooli ainetundide rikastamise ja õpilaste lugema õhutamise kavaga ühines ka Sindi gümnaasium. Õppeaasta jooksul lugesime läbi kuus lasteraamatut,“ rääkis 1.b klassijuhataja Heli Telman. Raamatute loetelus oli „Lumivalge ja süsimust“, autor Hilli Rand Eestist; „Ärajäänud avastus“, Märtnš Zutis Lätist; „Kallista mind!“ ning „Muna või kana?“, Przemysław Wechterowicz Poolast; „Keeda mulle üks muinasjutt!“, Majda Koren Sloveeniast ja „Võlusõrmus“, Peter Svetina samuti Sloveeniast. Iga projektis osalenud

klass valis ise lugemise ja tegevuste läbiviimise ajakava. „Võtsime 1.b klassi tunniplaani eraldi tunni selle projektiga põhjalikult tegelemiseks. Mina lugesin raamatu lastele ette ja siis asusime tegelusvihiku ülesandeid täitma. Ülesanded olid arendavad, mitmekülgsed ja põnevad. Iga raamatu tegevustega kaasnes auhinnamäng, millest meie klass osa võttis,“ selgitas Telman, kelle sõnul panid mitmed tegevused terve klassi fantaasia tööle. Neist kasvasid välja juba uued ülesanded ja tegevused, mis hõlmasid erinevaid õppeaineid. Mõne teema kohta

valmis tänu lahketele abilistele ka video. Klassi tegemised leidsid järjepidevat kajastamist kooli kodulehel. Raamatutest arvati laste lemmikuks Sloveeni kirjaniku Koreni „Keeda mulle üks muinasjutt“. „Meie jaoks kujunes suursündmuseks kohtumine lemmikraamatu autoriga Sindi gümnaasiumi aulas.“ Telmani hinnangul ilmnes töö käigus, et tegemist oli hästi huvitava ja õpetliku projektiga, mis arendas lastes erinevaid oskusi. „Lugemine muutus põnevaks ja ärgitas lugemissoovi.“

Vaata rohkem www.kylauudis.ee ○

Lugemisprojektis osalenud Sindi gümnaasiumi lapsed. Foto: Urmas Saard

Sindis toimus Jawade kokkutulek

VLADIMIR ROZKOV

25. mail toimus Sindis Jawa omanike kokkutulek. Osalisi oli Lätist, Leedust, Eestist ja Venemaalt, kokku üle 30 mootorratta, mille väljalaskeastad olid elmise sajandi 60. aastatest tänapäevani. Oma ala entusiastid olid kohale tulnud terve perega, kaasa arvatud lapsed. Ühe osaleja läbisõit moodustas üle 1200 kilomeetri. Sindis võõrustasid külalisi klubi Party

Bar omanikud, kes olid ette valmistanud nii kultuuri- kui ka lõbustusprogrammi. Külalised said osa võtta huvitavatest võistlustest, maitsta šašlõkki, samovariteed jne. Meeldivaks üllatuseks oli ka dueti BATOH SV esinemine. Party Bar sai kingituseks Jawa klubi liikmete allakirjastatud lipu. Party Bari omanikud tänavad Iveta Briedet Lätist ja Denis Malvat Eestist ürituse idee ja meeldiva koostöö eest. Loodame, et sellised kokkutulekud saavad edaspidi traditsiooniks. ○

August Pulst 130

TORI MUUSEUM

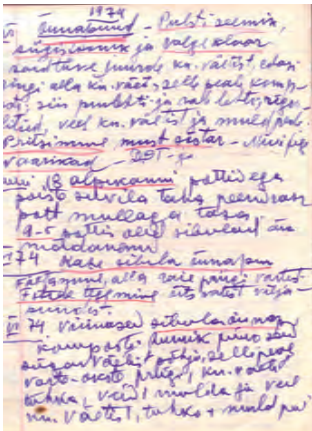
Koostöös Tori muuseumiga tutvustame igas lehes veidi August Pulsti. 14. jaanuaril täitis tema sünnist 130 aastat. Iga kord käsitleme erinevat teemat või valdkonda.

Aiandus

Et August Pulst oli ka aian-dushuviline, sellest annavad

tunnistust tema täiskirjutatud vihikud, mis on muuseumi valduses. Seal on kirjas aastad 1973-1975: millal, mida ja kuidas on tehtud. Samuti on August Pulst tegelenud mesindusega. ○

August Pulsti aian-dusmärkmmed. Allikas: Tori muuseum

Põnevust täis ööpäev Tibu rühmas

ELLE OJA
JA RETI TÕNISMÄE
JÄNESSELJA LASTEAIA
ÕPETAJAD

Reedel, 17. mail algas Jänesselja lasteaia Tibu rühmas juba hommik rõõmsa saginaga. Ees oli ootamas päev täis põnevaid üritusi ja öö lasteaias. Maitsev lõunasöök kõhus, panid lapsed oma kotid selga ja astusime kõik koos bussi peale, et minna ringsõidule mööda Tori valda.

Esimese peatuse tegime Nurme turbarabas, et vaadata, kuidas käib turba tootmine, ladustamine ja transportimine. Nii mõnelegi lapsele oli turba nägemine esmakordne, avaldati imestust, et seda saab kasutada ka ilutootena ning et tootmine toimub nii suurtel põldudel.

Meie järgmine sihtkoht tuli lastele üllatusena. Sõitsime Aresse alpaka-farmi, mida peab meie endine lapsevanem Kaja Varmisson. Lastes tekitas palju elevust alpade söötmine ja paitamine. Porgandi andmine oli nii mõnegi jaoks paras katsumus, sest väike hirm oli ka, kas koos porgandiga ei lähe äkki kaotsi mõni sõrmgi. Saime näha veel käabuskitseid, minilambaid, angooraküülikuid. Viiepäevased talled tegid kõva kisa, kui oma emast kaugemale sattusid. Lõpuks saime uudistada, mida kõike on võimalik valmistada alpakavillast.

Edasi viis sõit Tori põrgusse, et seal ringi uudistada ja piknik maha pidada, sest enamik kurtis juba suure nälja üle. Vanasõna, et tühi kõht on kõige parem kokk, pidas igati paika, sest kohale jõudes kraamiti söögi-poolis kordidest välja ja lasti sellel hea maitsta. Ei unustatud oma sõprugi kostitada. Siis olime valmis minema põrgut avastama. Kus koobastes

läks alles laste fantaasia lendama – kas kurat on kodus, kes need nimed on seintele kirjutatud, milliseid põnevaid uurimisretki seal saaks korraldada. Lubati kindlasti tagasi tulla oma ema–isaga, et asja veelgi põhjalikumalt uurida.

Siis oodati meid juba Tori muuseumi aida juures, et teha tutvust vanade asjadega ja kuulata jutte sellest, kuidas vanasti elati, kui liikumiseks olid reed ja vankrid ning jahu tehti raske käsikiviga.

Seejärel võtsime bussist kaasa kaks suurt kotti meie kuivatatud leibadega ja seadsime sammud tallide poole. Saime tuttavaks hobustega, kes väga meelsasti leibadega maiustasid. Nägime paari päeva vanuseid varssasid, kes lustakalt aias ringi kepslesid, ja uudistasime tallis hobuste magamisemeid. Saime proovida hobustele antavaid kröbinaid, need ei olnud väga maitstavad. Siis ootas meid viimane sihtkoht – Seljametsa muuseum, kus mängiti meiega paar vanaaegset vahvat mängu ja tutvustati vanu majapidamisesemeid. Nii mõnigi laps tunnistas, et tema vanaema-vanaisa juures on ka selliseid asju olemas.

Õhtul kell seitse lasteaeda tagasi jõudes oldi juba päris väsinud, väsimus aga kadus kohe, kui nähti, mis üllatus meid ees ootamas on. Vanemad olid terve rühma ära kaunistanud, kartnud lauad hea ja paremaga, tagumises toas tümpsus diskomuusika ja laes sähvisid värvilised tuled. Meie Uku võttis asja kokku sõnadega: „See on lihtsalt üks unenägu!”

Suurem nälg kustutatud ja natuke tantsu vihutatud, ilmus uksest järgmine üllatus – kostümeeritud näomaalija. Veidi aja pärast ei olnudki meil rühmas enam lapsed,

vaid täitsa loomaaed – kassid, koerad, haid, ämblikud ning liblikad. Muidugi ei puudunud ka Elsa ja Ämblikmehed. Seejärel õnnitlesime lapsi, kellel on suvel sünnipäev.

Selleks ajaks oli juba õues läinud piisavalt pimedaks, et saaksime minna taskulampidega mööda maja orienteeruma. Küll lapsed olid põnevil! Teised rühmad olid meile välja mõelnud igasuguseid huvitavaid ülesandeid: õpetajad Elle ja Reti pidid kinniseotud silmadega võidu kartuleid koorima, salakirjade järgi pidime leidma üles üllatusi, käima aardejahil, registama mõistust rist-sõnade ja mõistatuste kallal jne.

Rühma tagasi jõudes pesti hambad ja hüpati pidžaamadesse, et minna saali öödiskole. Muusikaõpetaja Nelli oli lisaks välja pannud suure hulga kostüüme, kust sai endale valida meelepärase ja minna tantsu lööma ning langevarjuga mängima. Kell üks voodisse pugedes ootas lapsi padja all üllatus ja rida luuletusest, millest saime kõik kokku ühe uneluuletuse. Pärast õpetaja unelaulu saabuski rühma paari minutiga rahu ja vaikus. Seiklusi täis päev oli jäänud seljataha. Hommikusoõgilauas rääkisid lapsed elavalt oma vanematele, kes olid neile järele tulnud, mida toredat eelmisel päeval tehti ja mida huvitavat nähti. Koduteel laulis hing ja süda oli rahul – ettevõtmine ületas kõik meie ootused ja oleme kindlad, et muljeid jagamiseks jätkub kauemaks.

Täname Tibu rühma peresid, et olite need aastad toeks meie kõikides ettevõtmistes, jagasite rõõmu ning aitasite otsida lahendusi muredele. Tuult tiibadesse meie kooliteed alustavatele lastele! ○

Are kooli Suigu lasteaia spordiring

ÜLLE KRUSEMANN

ARE KOOLI SUIGU LASTEAIA
ÕPPEJUHT

Sügisel alustasime lasteaia spordiringiga. Ring oli mõeldud igale lapsele, kes vaid soovis ennast mingil moel liigutada. Olulised ei olnud kellegi võimed, kehakaal ega mõni muu füüsiline näitaja. Veetsime mõnusa aega kord nädalas kuni poolteist tundi. Tegime akrobaatikat, tantsisime, mängisime mängu ja tegime muud toredat. Jõulude eel organiseerisime võimlemise, mis oli mõeldud nii lapsele kui ka lapsevanemale. Kõigil lastel oli keegi võimlemas ja oli üks väga vahva õhtu. Trennilapsed võtsid osa ka lasteaia võimlemispeost oma kahe akrobaatika-kavaga. Kõik lapsed osalesid väga tublilt. Kevadel otsustasime aasta kokkuvõtteks teha ühe rattamatka, kajaki- ja ponisõidu, taas koos vanematega. Juuni alguses saime kokku Kaelase mõisapargi ristsi, kuhu lapsevanemad toid lapsed ja rattad. Vanemad ise saatsime kolm kilomeetrit kaugemale meid ootama. Alustasimegi oma rattasõitu, kus

osalesid 6-7-aastased lapsed. Ilm oli väga tuuline ja tegi sõidu just noorematele lastele raskemaks. Vaatamata sellele pidasid kõik lapsed väga vapralt vastu ja jõudsid lõpuni. Edasi sõitsime umbes viis kilomeetrit autodega ja jõudsimegi ühte imeilusasse kohta, kus kajakid meid juba ootasid. Suuremad julgesid ise proovida,

noorematega oli õpetaja julgustuseks kaasas. Samal ajal katsid lapsevanemad piknikulaua. Oli imeline päikesepaisteline ilm – mängisime, sõitsime ajasime juttu ja lõpetuseks tegime mõnused sõidud poniga. Kõik oli väga vahva! Ilusat sportlikku suve teile, mu kallid väikesed spordisõbrad! ○

Spordiringi lapsed poni ei karda.

Foto: Are kooli Suigu lasteaed

Suur tänu, kallid Are kooli Suigu lasteaia lapsevanemad!

ÜLLE KRUSEMANN

ARE KOOLI SUIGU LASTEAIA
ÕPPEJUHT

Maikuu viimasel reedel lõpetas meie järjekordne lend lasteaia. Saatsime neliteist toredat last suve nautima, et sügisest juba alustada kooliteed. Lõpupidu oli väga armas – lapsed laulsid, tantsisid, mängisid erinevatel pillidel orkestriloo, lugesid luuletusi. Kõik oli väga tore. Oli palju lilli, pisaraid ja rõõmu. Peale pidu olid aga kõik meie maja töötajad kutsutud Suigu seltsimajja, kus ootas meid tõeline üllatus.

Need sõnad – tõeline üllatus – ei väljenda isegi poolt sellest,

mis meid ootas. See vau-efekt pani ahhetama igat meie töötajat ja siiani meenutame seda, kui omavahel kokku saame. Nimelt olid meie lapsevanemad, eesotsas Merit Matsalu oma perega, organiseerinud midagi sellist, mida meie õpetajate, abide, kokkade, juhtkonna silmad-kõrvad ei olnud veel näinud.

Meid ootas õrnalt hämar saal. Saali ühte nurka oli pandud stend meie lõpetajate piltidega, pillimees mängis imeilusaid viise. Kaetud oli laud, küünlad põlesid laual, valgetes särkides kelderid võtsid igat meie töötajat vastu tervitustega ja juhata sid laua taha. Kõik oli imekaunis. Lauale toodi mait-

vaid hõrgutisi. Ja varsti saabusid esinejad – kõike ei tahagi kohe kirja panna, muidu jääb tunne, et miski mõnus meie sees kaob ära. Esineti nalja- ja showtantsuga. Saime naerda ja silmailu nautida. Lisaks veel Lapimaalt jõuluvanagi koos Lumehelbekesega...

Peaaegu kogu kollektiiv sai peale õppeaasta lõppu mõnusalts koos aega viita. Me tundsim end nii mõnustasti – tantsides, lauldes, naerdes ja õhtustades. Toit oli väga maitsev. Õhtu lõpuks toodi veel hõrgutav tort! Oleme väga tänulikud selle õhtu eest, kallid lapsevanemad, kes te organiseerisite meile sellise peo. Eriti suur, suur aitäh sulle, Merit! ○

Sindi suvehooaeg avati tänavajalgpalliga

Sindi noortevolikogu algatusgrupi korraldatud suvehooaja alguspeol toimus ka tänavajalgpalli turniir. Talvel liuväljana kasutataval asfalt-katttega platsil võistlesid mängijad Sindist, Pärnust, Tallinnast ja Ukrainast. Esikoha võitis võistkond SFC Bamm, kuhu kuuluvad üksnes sintlased. Ukrainlaste SFC Exdeon NATUS jäi teiseks. Kolmas oli SFC Vossibop Pärnust ja neljas SFC MLJK90. Vutituriniiri eestvedaja oli Sindis elav tänavajalgpalli harrastav Bagrat Mkrttšjan.

Rohkem infot ja pildid portaalist www.kylauudis.ee ○

Tänavajalgpall Sindis. Foto: Urmas Saard

Tulekul on Pärnu merepäevad

JAKOB KOSE

FISHING VILLAGE
KALURIKÜLA

2. ja 3. augustil toimuvad Pärnu merepäevad, kus on hulganisti tegevusi nii suurtele, väikestele kui ka kirglikele merekarudele. Programm leiab aset Pärnu jahtklubi aladel ja Sauga sadamas Fishing Village kalurikülas, kaht sünnuspaika ühendab veetakso ja saab teha lõbusõitu.

Mere- ja kalaturul on müügis kõike kalastuse ja merendusega seonduvat: veesõidukid, kalastusvarustus, meened, käsitöö,

kunst ja loomulikult saab osta värsket kohalikku kala. Kalahõrgutisi saab ka kohapeal mekkida. Maiustustekohviku seavad üles ka Sauga avatud noortekeskuse noored. Merepäevadel on kõigil võimalus osa saada suurest veesõidukite eskaadrist, mil erinevad alused lähevad ühisele meresõidule Pärnu lahele. Soovijad saavad lõbusõite teha SUP-laua, vesiratta, kanuu, paadi, laeva ja purjekaga. Kaasa on võimalik elada meie kodulinna idüllilistele lappajatele, kes võistlustulle astuvad. Pisi-kestel külalistel on võimalik

küllastada miniloomaaeda, hüpata batuudil, osaleda õpitud bades ja merekultuuri tutvustavas Eesti meremuuseumi programmis. Kaasa on lubanud lüüa Pernova hariduskeskus, Aivar Ruukel räägib haabja valmistamise põhimõtetest.

Lisainfo:

www.parnumerepaevad.ee

Üritust toetab Tori vald, mis annab kõikidele vallalehe lugejatele eelise saada merepäeval toimuvale Uku Suviste kontserdile tasuta. Selleks peab olema ette näidata ajalehest lk 7 välja-lõigatud kupong. ○

Tibu rühma lapsed meeleolukal lõpupeol. Foto: Jänesselja lasteaed

Sauga kandi VI rahvajooks toimus Kilksamal

KANDELA ÕUN
JOOKSU PEAKORRALDAJA

Juba kuuendat kevadet toimus Sauga rahvajooks „Jookse külale külle“. Jooksu nimilause vihjab sellele, et igal aastal toimub ühes Sauga kandi külas jooks, kuhu tulevad kokku nii oma- kui ka kaugema kandi jooksusõbrad. Seekord, 26. mail Kilksamal toimunud jooks toimus küla ümbristevatel mõnusatel metsaradadel, mille näitas korraldajatele kätte Papli talu peremees Urmas Koolme. Tema koos oma laste ja lastelastega oli ka seekordne võõrustaja, ilma kellest ükski jooks ei toimuks, sest igas külas pole sobivat külamaja või -platsi. Tori vald ja Pärnumaa spordiliit aitasid kaasa finantsiliselt ja Sauga avatud noortekeskus korralduslikes küsimustes. Jooks oli kirjas ka Pärnumaa liikumissarjas neljanda üritusena ja seega oli näha mõningaid uusi osalejaid, kuid enamasti olid kohal juba tuttavad jooksusõbrad. Kokku oli 74 osalejat, varasemast poole väiksema osalejate arvu juures mängisid oma osa vihmane ilm ja Raplas toimuv linnajooks. Mees- test tuli 10 km võitjaks Martin Tarkpea Mario Maddisoni ja Taavi Reimetsa ees, naistest Anu

Teppo, kellele järgnesid Elnora Arik ja Marjaliisa Umb. Lühema, 4 km meeste esikolmik oli Franko Reinhold, Aivar Jakobson ja Avo Taats, naiste esikolmik Eerika Sarapuu, Irina Kirš ja Piret Bart. Tore oli see, et tulnud oli terve perega ja ka lapsed nautisid vihmast ilma ja heinamaal jooks- mist. Jooksupäeva tegid kohali- kule külale kuuldavaks helipuldi tagant Karli Alliku (Sauga noor- tekeskus) ja professionaalsete kommentaaridega Vahur Mäe (osaühing SoundVoice Eesti). Jooksu jaoks vajalik inventar tuli 2Silla klubist osaühingu Massiner transpordiga ja jooksu rinna- numbrid Pärnu Lahe Parterlus- kogust. Loomulikult ei toimuks jooks toredate vabatahtlike abilis- teta, keda seekord oli päris palju. Auhindadega toetasid Tervise Paradiis, Lottemaa ja Sauga avatud noortekeskus. Järgmise rahvajooksu toimumis- paiga valikus on neli küla (Pulli, Räägu, Rütavere ja Vainu), kus kohalikud jooksurajad on veel laiemale hulgale tundmatud. Korraldajad ootavad kohali- kelt vihjeid ja kaasalöömist, et liikumisharrastus edeneks ja külad saaksid lahkend võõrus- taja olla. Aitäh kõigile, kes kaasa aitasid ühe sportliku päeva korraldamisele! ○

Tänavune rahvajooks „Jookse külale külle“. Foto: Piia Salundi

Pühapäeval 14. juulil 2019 kell 14.00 Tori vallamaja aasal

TORI PÕRGU TRIATLON

KAVAS:

- **LASTE DUATLON** (tasuta)
- **NOORTE TEATETRIATLON** (tasuta)
- **PÕRGU TRIATLON**

TRIATLONI DISTANTSID:

- ujumine 150 m
- jooksmine 800 m
- kanuusõit 800 m + jooks finišisse 60 m

Triatlon toimub kaheleikmeliste võistkondade vahel, laste duatlon on individuaalne

Stardimaks võistkonna kohta 30. juunini 5 eurot
1. juuli kuni 13. juuli 10 eurot
stardipäeval, 14. juulil 15 eurot
Tori Spordiklubi liikmetele soodustus 50%

Info ja registreerimine: tori.spordiklubi@gmail.com, 56910009 Andra Sõmer
juhendiga saab tutvuda: www.torivald.ee
või Tori Spordiklubi facebooki lehel

ROOSTEKAITSE KESKUS

SINU AUTO KINDEL KORROSIONI KAITSE!

KROWN

protssessi käigus töödeldakse:

Esituled ja nende juhtmestik, Esi iluvõre, Esikapoti sisepinnad, Keevisõblused ja Liitmikud, Aknapostid, Pakiruumi kinnitused ja lukustid, Tagatuled ja nende juhtmestik, Tagatibade sisepinnad, Rattakoopad ja tiiväärad, Kütuseuugi kinnitused, Uste sisepinnad, Uste kinnitused ja lukustid, Küljekarbid, Veermiku detailid, Esipemper kinnitused.

SAVI TN. 36 PÄRNU
TELEFON: 4440018
INFO@ROOSTEKAITSEKESKUS.EE
WWW.ROOSTEKAITSEKESKUS.EE

A- Tekstiil OÜ

Pärnu mnt 50, SINDI korraldab 8.-12. juulil

SUURE TEKSTIILTOODETE LAOMÜÜGI.

Padjapüürid alates 1.50 EUR, Padjad alates 3 EUR, katte- madratsid alates 19.90.

Oleme avatud kell 10.00- 17.00

tehnoülevaatus

Lauka tee 6, Sauga
Avatud: E-R 8-18, L 8-15
Telefon: 443 6990
protehnno.ee/sauga

KL SOODAPRITS

Puit-, metall-, klaas-, plastik-, kivi- ja betoonpindadele Graafiti eemaldamine

+372 5626 4464
+372 5627 6071
www.klsoodaprits.ee
klsoodaprits@gmail.com

Pursystem pakub kiiret ja korralikku PUR vahu soojustuse paigaldust Pärnumaal ja kogu Eestis.

PUR vahuga soojustades hoiad raha kokku ehitus- ja küttekuludelt. Vahuga saab soojustada:

- Vundamente
- Sokleid
- Seinud
- Lagesid
- Katuseid

Soojusta oma hoone juba täna!

Kontakt: (+372) 5343 3260 või info@pursystem.ee
Külastage ka meie kodulehte www.pursystem.ee

Soojustame Teie kodu kiirelt ja kvaliteetselt!

Sindi hoovimüügipäev

17.08.2019

Registreerida kuni 04.08.2019
sindiseltsimaja@torivald.ee

Registreerimisel palun ära märkida:

- Asukoht
- Kellaaeg
- Lühitutvustus, mis müügil

Müügikohtade kaart lisandub peale registreerimist. Jälgi reklaami!!!!

SINDI SUVEMUUSIKA

SINDI SELTSIMAJA EES PARGIS

KONSERTIDE ALGUS KELL 12.00

2019

03.08	Olla Daam ja Top Ten
10.08	Twist
17.08	Lavassaare Trio
24.08	Anne Adams ja Šal-lal-laa
31.08	Sindi Muusikakool

KONSERTID ON TASUTA

TASUTA UKU SUVISTE KONTSERDIPILET 03.08.2019 KALURIKÜLAS

PÄRNU MEREPÄEVAD
2.-3. AUGUST 2019

Puidubriketi müük
175.- tonn

Estobrix OÜ
Tel: 51980772

Vallavalitsuse infotelefon:
445 1881

SINDI LASTEAED

kuulutab välja konkursi

KAHE LASTEAIALOPEPEAJA AMETIKOHA TÄITMISEKS:

1,0 põhikohaga
1,0 lapsehoolduspuhkuse asendaja.

CV, avaldus ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid saata
5. juuliks 2019
e-postile direktor@sindilasteaed.ee või
Kooli 2a, Sindi, Tori vald, 86705, Pärnumaa,
märgusõna „Konkurss”
Info telefonil 5648 7561
Tööle asumine alates 1. augustist 2019.

TAMMISTE LASTEAED

kuulutab välja konkursi järgmistele ametikohtadele:

LASTEAIALOPEPEAJA
(1,0) lapsehoolduspuhkuse asendaja;
LASTEAIALOPEPEAJA
(1,0) põhikohaga;
LASTEAIALOPEPEAJA
(1,0) põhikohaga.

Tööle asumise aeg alates augustikuu teisest poolest.
Kandideerimiseks saata motivatsioonikiri, CV
ja haridust tõendavate dokumentide koopiad
hiljemalt 1. augustiks 2019 e-posti aadressile info@tammistelasteaed.ee. Märksõna: kandideerimine.

TEATED

Tori sotsiaalmajas juuksur 16. juulil ja pediküür 25. juulil.

Soovin **üürida 1-2-toalist korterit või üksikut tuba**. Info 5806 1448.

Ostan vanarauda, teie vana seisma jäänud auto ja muud põllumajandustehnikat. Viin ise ära. Hind kokkuleppel. Tulen kohale iga ilmaga. Tel 5851 7174

OÜ ETEST PR **ostab metsa- ja põllumaad**. Tel 504 5215, 514 5215; info@est-land.ee

OÜ Metver pakub **hooldusniitmist ja purustamist**. Telefon 5809 4440

Betoonpõrandate valamine ja lihvimine Pärnus ja Pärnumaal, 516 9836; 5377 9919 ☎

OLULISED TELEFONINUMBRID

Hädaabinumber 112
Perearsti nõuandetelefon 1220
Keskkonnainspektsiooni valvetelefon 1313
Lasteabitelefon 116 111
Mürgistusteabeliin 16662
Politsei- ja piirivalveameti infotelefon 612 3000
Päästeala infotelefon 1524
Pärnu ohvriabi osakond: 444 0716

Valla piirkonnapolitseinikud:
Rain Reinson (Sauga ja Are piirkond): 5788 0232
Piret Dreimann (Sindi linn ja Tori piirkond): 5770 3075; 612 3551
Tänavavalgustusrikked vallas:
Are, Tori ja Sindi piirkonnas 5557 8664,
e-post toririkked@prosystem.ee
Sauga piirkonnas: 443 4929 või 505 3815

RAAMATUKOGUDE LAHTIOLEKUAJAD SUVEL

Sindi linnaraamatukogu on suvekuudel avatud E kl 11–18 ja T–R kl 10–17.

Are raamatukogu on suvel avatud T–R kl 11–18 ja L kl 10–15. Raamatukogu on puhkuseks suletud 2.–29. juulil.

Sauga raamatukogu on juunis suletud; juulis avatud T ja N kl 11–18.

Suigu raamatukogu on avatud E, K, N, R kl 11–17; T kl 14.30–18. Kuu viimane reede on suletud. Raamatukogu on puhkuseks suletud 1.–28. juulil.

Tori raamatukogu on avatud E ja K kl 10–17; T ja N kl 11–18; R kl 9–16. Alates 8. juulist on raamatukogu puhkuse tõttu suletud.

Tammiste välisteeninduspunkt on juunis ja juulis suletud.

Urge raamatukogu on juunis ja juulis suletud.

SÜNDMUSTE KALENDER

12.-14. juulil

IX suvefestival TORI ÖÖD JA PÄEVAD. Jälgi reklaami valla kodulehelt või valla Facebookist.

Pühapäeval, 14. juulil

Kell 14 Tori põrgu triatlon Tori vallamaja aasal.

Laupäeval, 3. augustil

Kell 12 Sindi seltsimaja ees pargis tasuta suvemuusika kontsert. Esinevad Olla Daam ja Top Ten.

Laupäeval, 10. augustil

Kell 12 Sindi seltsimaja ees pargis tasuta suvemuusika kontsert. Esineb Twist.

Laupäeval, 17. augustil

Kell 12 Sindi seltsimaja ees pargis tasuta suvemuusika kontsert. Esineb Lavassaare Trio.

Laupäeval, 24. augustil

Kell 12 Sindi seltsimaja ees pargis tasuta suvemuusika kontsert. Esinevad Anne Adams ja Šal-lal-laa.

Laupäeval, 31. augustil

Kell 12 Sindi seltsimaja ees pargis tasuta suvemuusika kontsert. Esineb Sindi muusikakool.

Vaata lisa www.torivald.ee/kalender

NOORTEKESKUSTE LAHTIOLEKUAJAD SUVEL

SINDI AVATUD NOORTEKESKUS:

Avatud 17.06–24.06 ja 24.07–31.08 E–R kl 11–17.

Suletud 25.06–23.07.

SAUGA AVATUD NOORTEKESKUS:

Avatud 10.06–28.06 ja 1.08–31.08 E–R kl 11–18.

Suletud 1.07–31.07.

ARE AVATUD NOORTEKESKUS JA SUIGU NOORTETUBA:

Avatud 10.06–30.06 ja 1.08–31.08 E–R kl 10–14.

Suletud 01.07–31.07 2019.

TORI VALLAVALITSUS OTSIB TUGIISIKUID

KES TOETAKSID LAPSI LASTEAIAS JA KOOLIS

Töö sisuks on erivajadusega laste abistamine ja motiveerimine õppetegevustes

SOBIKSID TÖÖKS HÄSTI, KUI SINU
OMADUSTE HULKA KUULUVAD:

- hea kohanemisvõime, paindlikkus ja kannatlikkus;
- tolerantsus, heasüdamlikkus ja tasakaalus;
- kohusetundlikkus, kokkulepetest ja tööaegadest kinnipidamine;
- rõõmsameelsus ja positiivne ellusuhtumine.

Tugiisikuga sõlmitakse tähtjaline käsundusleping. Teenuse osutamise aeg ja koht lepitakse kokku vastavalt lapse vajadustele.

Küsimused ja lisainfo e-posti teel
liina.lelovaasmaa@torivald.ee
või telefonidel 442 0729 ja 5368 2558

VASTSÜNDINUD VALLAKODANIKUD

Aston Annusver	22.04.2019
Jacob Lill	23.04.2019
Kristofer Trigub	27.04.2019
Keron Kremer	30.04.2019
Armin Pöldur	02.05.2019
Brendan Paulberg	17.05.2019
Kenneth Ahtma	20.05.2019
Emma Pöldsepp	24.04.2019
Lenna Tiitus	27.04.2019
Deanne Parts	09.05.2019
Birgit Lipmaa	11.05.2019
Emma-Sofia Kornilov	16.05.2019

STATISTIKAT

1.05.2019 – 31.05.2019 sündis 14 last, suri 10 inimest, saabus 65 inimest, lahkus 56 inimest, vallasiseselt vahetas elukohta 31 inimest.
01.06.2019 seisuga on elanikke vallas 11 837 (mehi 5861, naisi 5976).

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Endel Rausk	09.08.1926-02.05.2019
Heldur Lippmaa	24.06.1950-10.05.2019
Juri Ivanov	27.01.1951-04.05.2019
Mati Matveus	30.07.1958-18.05.2019
Aita Nuut	28.02.1935-13.05.2019
Tiiu Aavamägi	03.08.1935-20.05.2019
Helju Tehver	09.11.1936-24.05.2019
Tamara Ruul	24.09.1938-28.05.2019
Anne Aasamägi	10.08.1942-28.05.2019
Silvi Rink	22.01.1949-01.05.2019

Tori Valla Teataja

Väljaandja: Tori Vallavalitsus
Aadress: Pärnu mnt 12, Sindi,
Tori vald, 86705 Pärnumaa
E-post: tori@torivald.ee

Toimetaja: **Piia Salundi**,
tel: 5855 7158, e-post: ajaleht@torivald.ee

Trükk: AS Pajo, küljendus: Karmen Vesselov

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ajaleht@torivald.ee

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.